

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH320011
NAZWA
OBSZARU Jezioro Wielki Bytyń

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH320011	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Jezioro Wielki Bytyń

1.4. Data opracowania 2002-03	1.5. Data aktualizacji 2025-02
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2004-04
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2008-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2023-05
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 30 marca 2023 r. w spr. soo Jezioro Wielki Bytyń (PLH320011)

Wyjaśnienia:	Powiększenie pow. - 11.2019 r.
--------------	--------------------------------

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna
16.2727

Szerokość geograficzna
53.2913

2.2. Powierzchnia [ha]:
2017.05

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL42

Zachodniopomorskie

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

[Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3140			867.2		M	B	C	B	B
3150			15.4		M	B	C	B	C
4030			0.2		M	D			
6410			0.2		M	D			
7140			1.83		M	C	C	B	C
7230			0.2		M	D			
9110			226.2		M	A	C	A	B
9130			59.3		M	B	C	A	C
9160			30.1		M	C	C	B	C
91D0			25.83		M	B	C	B	B
91E0			123.7		M	B	C	A	C
91F0			6.03		M	D			

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).

- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze					Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C	
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja Ogólnie
M	2647	Bison bonasus			p				P	DD	D		
A	1188	Bombina bombina			p				P	M	D		
M	1337	Castor fiber			p	8	10	p		M	C	A	C C
F	1149	Cobitis taenia			p	3000	5000	i		M	C	B	C C
R	1220	Emys orbicularis			p				P	DD	D		
M	1355	Lutra lutra			p	3	5	p		M	C	A	C C
F	5339	Rhodeus amarus			p	135	135	i	P	M	C	B	C C
A	1166	Triturus cristatus			p				P	M	D		

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

3.3. Inne ważne gatunki fauny i flory (opcjonalnie)

Gatunek					Populacja na obszarze				Motywacja						
Grupa	KOD	Nazwa naukowa	S	NP	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Gatunki wymienione w załączniku		Inne kategorie				
					Min	Maks		C R V P	IV	V	A	B	C	D	
P		Callitriche stagnalis						P							X
I		Carabus coriaceus						P							X

P		Carex limosa							P						X
P		Convallaria majalis							P						X
F	2492	Coregonus albula							P						X
P		Dactylorhiza incarnata													X
P		Dactylorhiza maculata							P						X
P		Drosera anglica							P						X
P		Drosera rotundifolia							P						X
P		Frangula alnus							P						X
P		Galium odoratum							P						X
P		Hedera helix							P						X
P		Helichrysum arenarium							P						X
P	5189	Huperzia selago							P						X
A	1203	Hyla arborea							P						X
R	1261	Lacerta agilis							P						X
P		Lonicera periclymenum							P						X
P	5104	Lycopodium annotinum							P						X
M	1357	Martes martes							P						X
P		Neottia nidus-avis							P						X
P		Nuphar lutea							P						X
P		Nymphaea alba							P						X
A	1197	Pelobates fuscus							P						X
P		Polypodium vulgare							P						X
P		Primula veris							P						X
P		Ribes nigrum							P						X
A		Triturus vulgaris							P						X
I		Unio tumidus							P						X
P		Viburnum opulus							P						X

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, Fu = grzyby, I = bezkręgowce, L = porosty, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- KOD: w odniesieniu do ptaków z gatunków wymienionych w załączniku IV i V należy zastosować nazwę naukową oraz kod podany na portalu referencyjnym.
- S: jeśli dane o gatunku mają charakter poufny i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki Według standardowego Wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategoria: kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = występuje.
- Kategorie motywacji: IV, V: gatunki z załączników do dyrektywy siedliskowej, A: dane z Krajowej Czerwonej Listy; B: gatunki endemiczne; C: konwencje międzynarodowe; D: inne powody

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Pokrycie

Klasa siedliska przyrodniczego	[%]
N19	22.06
N17	10.99
N06	41.62
N16	21.0
N10	3.01
N12	1.32
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Według regionalizacji fizycznogeograficznej (Kondracki J., 1994) obszar należy do: Mezoregionu Pojezierza Wałeckiego (314.64) , Makroregionu Pojezierza Południowopomorskie (314.6/7), Prowincji Niż środkowoeuropejski (31).

Według regionalizacji geobotanicznej J. M. Matuszkiewicza (1993) obszar położony jest: Prowincja: środkowoeuropejska, Podprowincja: Południowobałtycka, Dział: Pomorski, A.5. Kraina: Sandrowych Przedpoli Pojezierzy środkowopomorskich, A.5b Podkraina: Wałecka, A.5b.3. Okręg: Pojezierza Wałeckiego, podokręg A - Bytyński.

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej Trampiera i in. (1990), obszar należy do: Kraina I - Bałtycka, Dzielnicza Pojezierza Wałecko-Myśliborskiego (I.3), Mezoregion Pojezierza Wałeckiego (I.3.e).

Rdzeniem obszaru jest duży rezerwat przyrody ŚWielki Bytyńś, utworzony 11 maja 1989 r. na powierzchni 1826,55 ha, powiększony do 1943,45 ha rozporządzeniem Nr 4/2007 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 12 stycznia 2007 r. Granica obszaru w kilku miejscach nieznacznie odbiega od granicy rezerwatu (tu: proponuje się jej uzgodnienie do granicy rezerwatu), a tylko w jednym miejscu (między m. Bytyń a jeziorem Wielki Bytyń) różni się od niej istotnie.

Obszar leży w zlewni własnej (jeziora Wielki Bytyń) oraz w zlewni wypływającej z jeziora rz. Piławki (należą jeziora Bobkowe (Mazanowo Małe) i Głębokie (Mazanowo Duże) w pn. części obszaru i jez. Mały Bytyń. Wszystkie wody w obszarze Natura 2000 należą do regionu wodnego Warty (zakres działania RZGW w Poznaniu).

Wody stanowią 42% powierzchni obszaru. Centralną część obszaru zajmuje jezioro Wielki Bytyń - duże jezioro mezotroficzne (gł. 41 m, pow. 877 ha) z łakami ramienicowymi w litoralu, położone w głębokiej rynnie, o nieregularnej linii brzegowej, ze skarpami do 30 m, pociętej licznymi parowami i wąwozami porośniętymi lasami z dużym udziałem starych buczyn. W obszarze są także mniejsze jeziora mezotroficzne: Głębokie (Mazanowo Duże) i Bobkowe (Mazanowo Małe) i jez. Krępa, uważane niekiedy za zatokę Wielkiego Bytynia, a także eutroficzne jez. Mały Bytyń.

Jezioro Wielki Bytyń stanowi Obwód rybacki jeziora Bytyń Wielki na rzece Piławka - Nr 1. Obwód rybacki obejmuje wody jezior (1) Bytyń Wielki i Bytyń Mały, wraz z wodami rzeki Piławka na odcinku od miejsca wypływu rzeki z jeziora Bytyń Mały do osi podłużnej mostu w miejscowości Pilów na drodze gminnej Nakielno - Jabłonowo, (2) Rakowe i Piecnik, wraz z wodami cieku bez nazwy na odcinku od miejsca wypływu cieku z Jeziora Rakowe do osi przepustu na drodze krajowej Mirosławiec - Wałcz, (3) Drzewoszewo wraz z wodami cieku bez nazwy na odcinku od osi przepustu na drodze gminnej Drzewoszewo - Jabłonkowo do ujścia do rzeki Piławka - oraz wodami dopływów tych jezior albo tych odcinków cieków. Dzierżawcą tego obwodu jest Zakład Rybacki S.J. w Wałczu. Umowa dzierżawy trwa do 15.03.2025 r. Prowadzona jest gospodarka rybacka nakierowana na sielawę i sieję.

Dwa małe jeziora w pn. części rezerwatu stanowią odrębne obwody rybackie:

Obwód rybacki Jeziora Głębokie na cieku bez nazwy w zlewni rzeki Piławka - Nr 1: Obwód rybacki obejmuje wody Jeziora Głębokie (Mazanowo Duże) wraz z wodami cieku bez nazwy na odcinku od osi przepustu na drodze krajowej Mirosławiec - Wałcz do linii prostej przechodzącej przez punkty położone na lewym i prawym brzegu tego cieku, 100 m poniżej miejsca wypływu cieku z tego jeziora, oraz wodami dopływów tego jeziora albo tego odcinka cieku.

Obwód rybacki jeziora Bobkowo na cieku bez nazwy w zlewni rzeki Piławka - Nr 2: Obwód rybacki obejmuje wody jeziora Bobkowo (Mazanowo Małe) wraz z wodami cieku bez nazwy na odcinku od linii prostej przechodzącej przez punkty położone na lewym i prawym brzegu tego cieku, 100 m poniżej miejsca wypływu cieku z Jeziora Głębokie do osi przepustu na drodze gminnej Drzewoszewo - Jabłonkowo, oraz wodami

dopływów tego jeziora albo tego odcinka cieku. Obwód jest wydzierżawiony. Prowadzona jest śgospodarka wędkarsko-rybacka, wg operatu rybackiego nakierowana na szczupaka i lina.

Jezioro śBytyń Wielki wraz z Jez. Krępa i Zat. Nakielską zostało wyznaczone jako Jednolita Część Wód PLLW10621, należąca do części scalonej W1607. Typologicznie zostało uznane za jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o małym wypływie zlewni, stratyfikowane (typ 5a). W obowiązującym planie gospodarowania wodami dorzecza Odry zostało uznane za naturalną część wód, a jego stan został oceniony jako śdobry; osiągnięcie celów środowiskowych jako śniezagrożoneś.

Wypływająca z jeziora Wielki Bytyń, i przepływająca przez Mały Bytyń rzeka Piławka została wyznaczona jako Jednolita Część Wód PLRW60001818866889 i typologicznie uznana za potok nizinny żwirowy (typ 18). Została uznana za naturalną część wód w stanie umiarkowanym, ale osiągnięcie celów środowiskowych jako śniezagrożoneś.

Jezioro Wielki Bytyń jest akwenem wykorzystywanym do żeglarstwa. Przystanie żeglarskie funkcjonują w Nakielnie i Drzewoszewie, a sezonowo do celów szkolenia żeglarskiego - także w Próchnówku.

Udostępnienie do żeglarstwa odbywa się zgodnie z przepisami obowiązującymi dla ochrony rezerwatu przyrody Wielki Bytyń.

W lądowej części obszaru dominują lasy, często o charakterze starodrzewi, z sędziwymi okazami buka i dęba. Duży areal zajmują kwaśne buczyny niżowe *Luzulo pilosae*-Fagetum, z rozproszonymi niewielkimi torfowiskami. Dość znaczny jest też udział leśnych zbiorowisk zastępczych (gł. nasadzenia sosny).

Najżyśniejsze gleby rezerwatu są porośnięte przez łęgi i olsy *Ribo nigri*-Alnetum i *Fraxino*-Alnetum. Dużą osobiwością geobotaniczną rezerwatu są źródłiska z rzeżuchą gorzką, śledziennicą skrętolistną i turzycą rzadkokłosa.

Tereny lądowe w obszarze w przeważającej części są w zarządzie Lasów Państwowych - Nadleśnictw:

Miroślawiec, Tucno i Wałcz. W rezerwacie przyrody działania nadleśnictw następują na podstawie zadań ochronnych ustanawianych przez RDOś oraz docelowo w planie ochrony rezerwatu przyrody Wielki Bytyń.

Obszary wskazane w materiałach do planu ochrony rezerwatu jako śobszary ochrony ścisłej są w większości (z wyjątkiem buczyn na pn. końcu obszaru, gdzie drzewostan nasienny) ustanawiane jako obszary ochrony ścisłej także w zadaniach ochronnych i rzeczywiście są tak traktowane.

Obszar Natura 2000 Jezioro Wielki Bytyń jest jednocześnie częścią Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków śPuszcza Nad Gwdąś (przedmioty ochrony wg SDF obszaru to: kania czarna, kania ruda, bielik, lelek, rybołów, puchacz, dzięcioł czarny, lerka, gągoł, nurogęś; wg katalogu IBA 2010 przedmiotami ochrony powinny być także: łabędź niemy, bocian czarny, trzmiełojad, błotniak stawowy, żuraw, siniak, zimorodek, muchołówka mała; wg danych Polskiego Towarzystwa Rybackiego Oddz. w Pile również kormoran czarny koczuje regularnie w obszarze w ilości > 1% populacji krajowej co wymagałoby uznanie go za przedmiot ochrony OSO). Jezioro Wielki Bytyń jest istotnym siedliskiem żerowym rybołowa, ponadto w obszarze lub (częściej) blisko granic po 1 parze bielika, kani rudej, orlika krzykliwego, bociana czarnego i puchacza, 10-15 par gągoła, wg Kujawy i Mizery 8 - 12 nurogęsia, 5 - 6 żurawia. Tafla jeziora, a zwłaszcza część wolna od żeglarstwa, jest wykorzystywana przez ptaki wodne także w sezonie pozalęgowym; w tym okresie na jeziorze przebywa także regularnie kilkaset kormoranów.

W lądowej części obszaru regularnie pojawiają się żubry *Bison bonasus*, z wolnościowego stada zachodniopomorskiego. W rezerwacie Wielki Bytyń, w rej. Próchnowa, istniała dawniej zagroda aklimatyzacyjna dla żubrów. Dla ochrony żubrów wyznaczono sąsiadujący obszar Natura 2000 śMiroślawiec.

Na 2 wyspach jeziora istnieje ok. 20 domów i domków letniskowych wymagających wyjaśnienia statusu własnościowo-prawnego, zbudowanych w latach 70-tych XX w. przez osoby prywatne na podstawie zgody ówczesnego zarządcy - gospodarstwa rybackiego (w większości przypadków nie potwierdzonej dokumentami). Grunt wysp jest gruntem Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Tucno. Budynki są różnej konstrukcji, od nie powiązanych z gruntem domków campingowych po duże domy nadające się do całorocznego zamieszkania. Domki są zasiedlone głównie w okresie letnim.

4.2. Jakość i znaczenie

Rdzeniem obszaru jest duże, dobrze zachowane, typowe dla Pomorza mezotroficzne jezioro ramienicowe, ważne dla zachowania zasobów tego typu siedliska w Polsce. Mniejsze jeziora ramienicowe i eutroficzne uzupełniają reprezentację jeziorowych siedlisk przyrodniczych.

Dla siedlisk leśnych (kwaśnych i żyznych buczyn, łęgów) obszar ma znaczenie ze względu na fakt, że jest chroniony jako rezerwat przyrody - biernie chronione w rezerwacie lasy dostarczają przykładów naturalnego rozwoju i unaturalniania się odpowiednich ekosystemów leśnych. Takie przykłady, nieczęste w regionie ani w Polsce, są ważne z punktu widzenia zachowania pełni zróżnicowania leśnych siedlisk przyrodniczych i

związanej z nimi różnorodności biologicznej.

Oceny powierzchni/populacji, stanu zachowania i znaczenia poszczególnych przedmiotów ochrony w obszarze zostały zweryfikowane podczas prac nad planem zadań ochronnych dla obszaru w 2011 r.:

3140 Mezotroficzne jeziora ramienicowe - w obszarze reprezentowane przez 4 jeziora - Jez. Wielki Bytyń, Jez. Bobkowo, Jez. Głębokie, jez. Krępa. W jeziorach występuje co najmniej 5 gatunków ramienic znajdujących się na śCzerwonej liście glonów zagrożonych w Polsce są to: krynicznicza tępa, ramienica grzywiasta, ramienica kolczasta, ramienica krucha, ramienica omszona. Największe łąki ramienicowe, ciągnące się w niektórych miejscach nawet do 800 m od brzegu występują głównie na rozległych płycznach do głębokości około 7,5 metra, w płosie północnym i centralnym j. Wielki Bytyń. W szuwarach jez. Bobkowo wyst. także kłoc wiechowata. Jest to kluczowe siedlisko przyrodnicze obszaru, dość dobrze zachowane, choć podlegające zagrożeniom (zanieczyszczenia i nadmierna presja antropogeniczna). Obszar jest znaczący dla zachowania jego krajowych zasobów (ocena ogólna B). W jeziorze występują populacje siei i sielawy, uznanych za gatunki typowe dla siedliska przyrodniczego. Efektywność ich naturalnego tarła ograniczona jest przez żerowanie kormorana i brak pokrywy lodowej zimą, dlatego jest wspomagana zarybieniami.

3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne - w obszarze reprezentowane przez jez. Mały Bytyń. Jezioro, leżące w strefie ochrony ścisłej rezerwatu przyrody Wielki Bytyń, ma typowo wykształconą roślinność, z udziałem szuwarów i nymfeidów. W obszarze jest to istotne siedlisko przyrodnicze, dobrze zachowane i nie zagrożone (dzięki ochronie ścisłej w rezerwacie przyrody). Dlatego zasługuje na ocenę ogólną B.

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska - w obszarze reprezentowane przez śródlądne torfowiska, porośnięte gł. *Carex lasiocarpa* lub *Carex rostrata*, rozproszone w kilku miejscach w obszarze. Znaczenie siedliska w obszarze jest istotne, (ocena ogólna C). Podobnie, istotne lecz niewielkie jest znaczenie obszaru dla zachowania zasobów siedliska w kraju (w wielu innych obszarach, także w woj. zachodniopomorskich, siedlisko jest znacznie bardziej typowo wykształcone).

9110 Kwaśne buczyny - w obszarze reprezentowane lasy bukowe wokół jeziora Wielki Bytyń. Znaczenie siedliska w obszarze jest istotne. Zasoby w obszarze stanowią wprawdzie niewielką część krajowych zasobów siedliska, ale unikatowość buczyn nad Wielkim Bytyniem w skali regionu, a nawet kraju, polega na tym, że znaczne ich fragmenty są chronione biernie w rezerwacie przyrody, w wyniku czego ich stan - w tym nawet zasoby rozkładającego się drewna - jest właściwy (FV). Dlatego zasługuje na ocenę ogólną B.

9130 Żyzne buczyny - w obszarze reprezentowane przez lasy bukowe w pn i w pd-zach. części obszaru. Znaczenie siedliska w obszarze jest istotne. Zasoby w obszarze stanowią wprawdzie niewielką część krajowych zasobów siedliska, ale unikatowość buczyn nad Wielkim Bytyniem w skali regionu, a nawet kraju, polega na tym, że znaczne ich fragmenty są chronione biernie w rezerwacie przyrody, w wyniku czego ich stan - w tym nawet zasoby rozkładającego się drewna - jest właściwy (FV). Jednak, ze względu na małą powierzchnię, znaczenie ogólne oceniono jako C.

9160 Grąd subatlantycki - w obszarze dość rzadkie siedlisko przyrodnicze występujące na brzegach jeziora Wielki Bytyń. Znaczenie w obszarze jest stosunkowo niewielkie, grądy obszaru stanowią też niewielką część regionalnych i krajowych zasobów siedliska, nie wyróżniają się też szczególnie typowym wykształceniem ani szczególnie dobrym zachowaniem. Mimo to, siedlisko stanowi nieprzypadkowy komponent przyrody obszaru i powinno w nim być przedmiotem ochrony (ocena ogólna C).

91D0 Bory i lasy bagienne - w obszarze wyst. w centralnej części półwyspu Zamkowego (brzeziny bagienne), na niewielkich torfowiskach śródlądnych (brzeziny bagienne) i na torfowisku na pn. od jez. Krępa (młody bór bagienny). Powierzchnia siedliska w obszarze jest stosunkowo niewielka, a jego wykształcenie nie jest typowe. Zasoby siedliska w obszarze nie stanowią istotnej części zasobów regionalnych ani krajowych. Jednak, płyty siedliska przyrodniczego - zwłaszcza na półwyspie Zamkowym - zasługują na uwagę ze względu na nietypowość sytuacji ekologiczno-hydrologicznej, w której występują. Obszar jest więc istotny dla zachowania pełni zróżnicowania ekologicznego siedliska w skali regionu i kraju, dlatego przyznano ocenę ogólną B.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe - w obszarze występujące wokół brzegów jezior; także

nad Piławką; na pn. od Próchnowa jest też płat postaci źródłiskowej. W obszarze występuje szerokie spektrum hydrogeniczných lasów olszowych - od olsów *Ribeso nigri-Alnetum* (nie zaliczanych w zasadzie do siedliska 91E0), przez typowe łęgi olszowe *Fraxino-Alnetum*, po łęgi na źródłiskach, zaliczone np. przez Stachowicza (2010) do *Carici remotae-Fraxinetum*. Przejścia między różnymi typami typów lasów olszowych są tu płynne. Na użytek planu do siedliska 91E0 zaliczano także lasy o przejściowym charakterze, nawiązującym do olsów. Siedlisko w obszarze jest istotne, zarówno ze względu na zajęty areał, jak i na fakt, że buduje strefę brzegową jezior. Nie zidentyfikowano istotnych zagrożeń dla siedliska w obszarze (pod warunkiem, że kontynuowana będzie bierna ochrona większości jego płatów). Siedlisko w obszarze jest istotne, zarówno ze względu na zajęty areał, jak i na fakt, że buduje strefę brzegową jezior, jednak ze względu na niewielką, w stosunku do zasobów krajowych, powierzchnię, przyznano ocenę ogólną C.

Siedliska 7110, 7150 oraz 9190 - UWAGA: Siedliska czekają na akceptację zmiany statusu przez Komisję Europejską. Wiążące zapisy co do kwalifikacji jako przedmiot ochrony znajdują się w punkcie 3.1.

Kumak niziny - *Bombina bombina* (1188) - stwierdzono tylko w jednym miejscu na granicy obszaru przy północnym krańcu (wykazane też w inwentaryzacji leśnej), drugie stanowisko jest poza obszarem, choć niespełna 100 m od jego granic. W obszarze nie ma siedlisk optymalnych dla kumaka. Obecność gatunku w obszarze należy traktować jako nieznaczącą (D). UWAGA: Gatunek czeka na akceptację zmiany statusu przez Komisję Europejską. Wiążące zapisy co do kwalifikacji jako przedmiot ochrony znajdują się w punkcie 3.2.

Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* (1166) - nie stwierdzono ani w leśnej inwentaryzacji, ani podczas prac nad planem zadań ochronnych w 2011 r., prawdopodobnie występuje w obszarze, ale na pewno nie jest liczna, siedliska nie są dla niej optymalne; występowanie tego gatunku należy traktować jako nieznaczące (D). UWAGA: Gatunek czeka na akceptację zmiany statusu przez Komisję Europejską. Wiążące zapisy co do kwalifikacji jako przedmiot ochrony znajdują się w punkcie 3.2.

Bóbr *Castor fiber* (1337) - jest obecny na całym obszarze, jednak aktualnie zasiedla mniej niż połowę obrzeży jezior (na pozostałej części są albo dawne, sprzed kilku lat ślady i zgryzy, albo ich nie ma wcale). Liczebność można ocenić na nie więcej niż 8 - 10 rodzin, choć większość żyje w norach, więc nie jest to jednoznaczne. Ślady obecności bobra są powszechnie widoczne. W odległości do 50 m od wody zdarzają się poobgryzane nawet sędziwe buki. Jednak w skali obszaru w tym pasie stanowi to około 5%, a na pewno nie więcej niż 10% drzewostanu, więc w rezerwacie nie jest to szkodą istotną. Większe natężenie zgryzów obserwowano tylko w miejscach, gdzie liczniej występowała osika, co w kontekście trwałości lasu też nie wydaje się istotne. Natężenie zgryzów które można uznać za istotne dla kształtowania struktury leśnych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze stwierdzono na 5 - 7% długości linii brzegowej. Charakter występowania bobra cechuje pewna dynamika, stanowiska wyeksploatowane są opuszczane, co pozwala na odnowienie się lasu i nie zaburza funkcjonowania ekosystemów na większym obszarze, wzbogacając je w deficytowe na większości obszaru martwe drewno. Jest stałym i nieprzypadkowym składnikiem fauny obszaru (ocena ogólna C).

Wydra *Lutra lutra* (1355) - ma stałą populację w obszarze. Ślady bytowania wydry stwierdzono (łącznie z inwentaryzacją leśną) z 6 - 7 miejscach, jednak ocena liczebności na tej podstawie nie jest możliwa, można przypuszczać o występowaniu do 3 - 5 rodzin. Wydra znajduje tu dogodne siedliska i ma dobre perspektywy funkcjonowania populacji, powinna być więc przedmiotem ochrony. Jest stałym i nieprzypadkowym składnikiem fauny obszaru (ocena ogólna C).

Różanka *Rhodeus sericeus amarus* (1134) (=5339, *Rhodeus amarus*) . Podczas sporządzania planu zadań ochronnych dla obszaru została stwierdzona na 4 stanowiskach (zatoka Nakielska II, jezioro Krępa, jezioro Mały Bytyń, Piławka). Populacja o największym zagęszczeniu w jeziorze Mały Bytyń, podczas jednego użycia sprzętu elektropułowego udało się kilkakrotnie odłowić po około 20 osobników tego gatunku. Stwierdzana w strefie przybrzeżnej (3-5m od brzegu) w rzadkich trzcinowiskach, niekiedy w stadkach wraz z drobnym osobnikami innych gatunków ryb karpiowatych. Badania nad stanem rozsiedlenia różanki przeprowadzono ponownie w 2016 r. (Wziątek. B. 2016), podczas których na 8 stanowiskach odłowiono 135 osobników. Szczęzia i skójkę, których ten gatunek wymaga do rozmnażania występują pospolicie we wszystkich badanych zbiornikach w zagęszczeniu do kilkunastu dorosłych osobników na metr kwadratowy. Duża liczebność i osiągnięte zagęszczenie szczęzi i skójek w strefie przybrzeżnej wskazują, że różanka

mogłaby być jeszcze dużo pospolitsza na badanych odcinkach, nie jest jasne, jaki czynnik ją ogranicza. Jest stałym i nieprzypadkowym składnikiem fauny obszaru (ocena ogólna C).

Koza *Cobitis taenia* (1149). Stwierdzona na 4 stanowiskach (jezioro Mały Bytyń, Piławka, jezioro Głębokie, zatoka Zamkowa). Największa populacja jest w jeziorze Mały Bytyń. W miejscach, gdzie występowała zagęszczenie około 1 osobnika na 1m² dna. Liczebność można oszacować na co najmniej 3000-5000 osobników dorosłych (1). Wszędzie preferowała dno piaszczyste pokryte 3-4 cm warstwą mułu bez przepływu. Takie siedliska podaje się też w literaturze. Jest stałym i nieprzypadkowym składnikiem fauny obszaru (ocena ogólna C).

Dawniej podawano także informację o śnieżnaczyms występowaniu żółwia błotnego *Emys orbicularis*. Informacja ta jest oparta na danych historycznych. Nie ma przesłanek co do współczesnej obecności gatunku w tym obszarze, a tym bardziej co do znaczącej roli jego populacji, jednak nie ma też przesłanek do wykluczenia jego obecności.

Na terenie obszaru regularnie przebywa także żubr *Bison bonasus* (2647), zachodzący tu z sąsiedniego obszaru Natura 2000 Mirosławiec PLH320045, wyznaczonego specjalnie dla jego ochrony, w obszarze "Jezioro Wielki Bytyń" jego obecność jest jednak przypadkowa (D).

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	E03.01		i
M	H01		b
M	F02.03		i
M	H01.08		i
M	E03		o
L	G01.03		i
M	H01.08		b
M	E01		b
M	H01.05		b
L	G01		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	X		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ	[%]
Krajowa/federalna	0

Publiczna	Kraj	0
	związkowy/województwo	
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie 2004. Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Wałcz (operat generalny). Mscr w RDOŚ w Szczecinie. Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie 2004. Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Tuczo (operat generalny). Mscr w RDOŚ w Szczecinie. Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie 2004. Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Mirosławiec (operat generalny). Mscr w RDOŚ w Szczecinie. Borysiak J. (red.) A. 2004 (mscr). Projekt planu ochrony rezerwatu „Wielki Bytyń” [projekt planu i materiały podstawowe]. Mscr. dla Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w Szczecinie. Borysiak J. 2001. Weryfikacja stanu Rezerwatu Przyrody Wielki Bytyń położonego w powiecie Wałeckim województwa zachodniopomorskiego. Biuro Konserw. Przyr., Szczecin. Msc. Gawroński A. 2011. Ryby wykazane w czasie prac do planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Bytyń Wielki. Mscr dla RDOŚ w Szczecinie. Klub Przyrodników 2007 (npbl.). Inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych Natura 2000 na terenie RDLP w Piłe. Kosowicz M. 2002. Fauna rezerwatu Wielki Bytyń. Msc. Pawlaczyk P. 2011. Stan siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000 Jezioro Wielki Bytyń. Mscr dla RDOŚ w Szczecinie. Rozporządzenie Nr 4/2007 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 12 stycznia 2007 r. w sprawie rezerwatu Wielki Bytyń. Rządkowski T. 1988. Rezerваты przyrody i inne chronione obiekty przyrodnicze w województwie pilskim. Urząd Wojew., Wojew. Konserw. Przyr., Piła. Msc. Stachnowicz W. 2010. Roślinność leśna i zaroślowa rezerwatu „Wielki Bytyń” oraz ostoi siedliskowej Natura 2000 PLH320011 na Pojezierzu Wałeckim. Bad. Fizjograf. Pol. Zach. B60: 61-102. Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dn. 11 maja 1989r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody obszar jeziora Wielki Bytyń wraz z zatokami. Mon. Pol. 17. Zątek W. 1988. Dokumentacja Rezerwatu Przyrody Jezioro Wielki Bytyń. Piła. Wziątek B. 2016. Monitoring stanu populacji gatunków: różanka Rodheus sericeus amarus i koza Cobitis taenia w obszarze Natura 2000 Jezioro Wielki Bytyń PLH320011. Mscr w RDOŚ w Szczecinie.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	99.67	PL02	92.77		

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Wielki Bytyń	*	92.77
PL04	Obszar Chronionego Krajobrazu "Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy" (woj. zachodniopomorskie)	*	99.67

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie
Adres:	Polska Juliusza Słowackiego 2 71-434 Szczecin
Adres e-mail:	sekretariat@szczecin.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒ Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Wielki Bytyń PLH320011 (Dz. Urz. Woj. Zach. 2014.1655; zm. 2015. 5421; zm. 2016. 5138) Link: http://e-dziennik.szczecin.uw.gov.pl/#legalact/2014/1655/ http://e-dziennik.szczecin.uw.gov.pl/#legalact/2015/5421/ http://e-dziennik.szczecin.uw.gov.pl/#legalact/2016/5138/
☐ Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐ Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH320011

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--